

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 5 2 4 0 2 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

Višja raven
MATEMATIKA
==== Izpitna pola 1 ====

Torek, 25. avgust 2015 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, žepno računalo in geometrijsko orodje (šestilo in dva trikotnika, lahko tudi ravnilo).

Kandidat dobi dva konceptna lista in ocenjevalni obrazec.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 12 kratkih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli. Pri reševanju si lahko pomagate s standardno zbirko zahtevnejših formul na strani 3.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Rišete lahko tudi s svinčnikom. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Stran 16 je rezervna; uporabite jo le, če vam zmanjka prostora. Jasno označite, katere naloge ste reševali na tej strani. Osnutki rešitev, ki jih lahko naredite na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Pri reševanju nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Če ste nalogo reševali na več načinov, jasno označite, katero rešitev naj ocenjevalec oceni.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 rezervno.

Formule

$a^n + b^n = (a+b)(a^{n-1} - a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 - \dots + a^2b^{n-3} - ab^{n-2} + b^{n-1})$, če je n liho naravno število

$a^n - b^n = (a-b)(a^{n-1} + a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 + \dots + a^2b^{n-3} + ab^{n-2} + b^{n-1})$, če je $n \in \mathbb{N}$

Evklidov in višinski izrek v pravokotnem trikotniku: $a^2 = ca_1$, $b^2 = cb_1$, $v_c^2 = a_1b_1$

Polmera trikotniku očrtanega in včrtanega kroga: $R = \frac{abc}{4S}$, $r = \frac{S}{s}$, $s = \frac{a+b+c}{2}$

Kotne funkcije polovičnih kotov:

$$\sin \frac{x}{2} = \pm \sqrt{\frac{1 - \cos x}{2}}, \quad \cos \frac{x}{2} = \pm \sqrt{\frac{1 + \cos x}{2}}, \quad \tan \frac{x}{2} = \frac{\sin x}{1 + \cos x}$$

Adicijski izrek:

$$\sin(x+y) = \sin x \cos y + \cos x \sin y$$

$$\cos(x+y) = \cos x \cos y - \sin x \sin y$$

$$\tan(x+y) = \frac{\tan x + \tan y}{1 - \tan x \tan y}$$

Faktorizacija:

$$\sin x + \sin y = 2 \sin \frac{x+y}{2} \cos \frac{x-y}{2}, \quad \sin x - \sin y = 2 \cos \frac{x+y}{2} \sin \frac{x-y}{2}$$

$$\cos x + \cos y = 2 \cos \frac{x+y}{2} \cos \frac{x-y}{2}, \quad \cos x - \cos y = -2 \sin \frac{x+y}{2} \sin \frac{x-y}{2}$$

$$\tan x \pm \tan y = \frac{\sin(x \pm y)}{\cos x \cos y}$$

Razčlenitev produkta kotnih funkcij:

$$\sin x \sin y = -\frac{1}{2} [\cos(x+y) - \cos(x-y)]$$

$$\cos x \cos y = \frac{1}{2} [\cos(x+y) + \cos(x-y)]$$

$$\sin x \cos y = \frac{1}{2} [\sin(x+y) + \sin(x-y)]$$

Razdalja točke $T_0(x_0, y_0)$ od premice $ax + by - c = 0$: $d(T_0, p) = \left| \frac{ax_0 + by_0 - c}{\sqrt{a^2 + b^2}} \right|$

Ploščina trikotnika z oglišči $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$, $C(x_3, y_3)$:

$$S = \frac{1}{2} |(x_2 - x_1)(y_3 - y_1) - (x_3 - x_1)(y_2 - y_1)|$$

Elipsa: $e^2 = a^2 - b^2$, $\varepsilon = \frac{e}{a}$, $a > b$

Hiperbola: $e^2 = a^2 + b^2$, $\varepsilon = \frac{e}{a}$, a je realna polos

Parabola: $y^2 = 2px$, gorišče $G\left(\frac{p}{2}, 0\right)$

Kompozitum funkcij: $(g \circ f)(x) = g(f(x))$

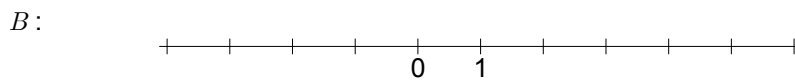
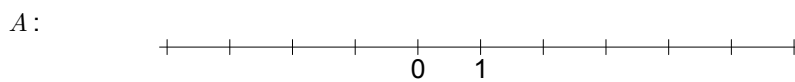
Bernoullijeva formula: $P(n, p, k) = \binom{n}{k} p^k (1-p)^{n-k}$

Integral: $\int \frac{dx}{x^2 + a^2} = \frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} + C$

1. Dana sta intervala $A = [-2, 3)$ in $B = [1, 5]$.

1.1. Množici A in B ponazorite na številski premici.

(2)

1.2. Zapišite intervale $A \cup B$, $A \cap B$ in $A \setminus B$.

$$A \cup B =$$

$$A \cap B =$$

$$A \setminus B =$$

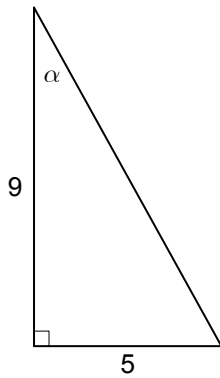
(3)

(5 točk)

2. Izračunajte neznane količine α , x in y . Rezultate zaokrožite na eno decimalno mesto natančno.

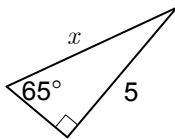
2.1.

$$\alpha = \underline{\hspace{2cm}}$$

(2)

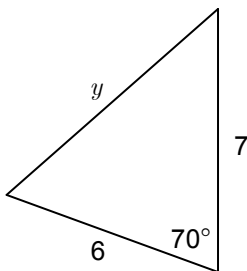
2.2.

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

(2)

2.3.

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

(2)

(6 točk)

3. Dani sta števili $a_1 = 3$ in $a_2 = 6$.
- 3.1. Števili a_1 in a_2 sta prva dva člena aritmetičnega zaporedja. Zapišite peti člen tega zaporedja in izračunajte vsoto prvih sto členov. (4)
- 3.2. Števili a_1 in a_2 sta prva dva člena geometrijskega zaporedja. Zapišite četrti člen tega zaporedja in izračunajte vsoto prvih petnajst členov. (4)
- (8 točk)

4. Rešite enačbi brez uporabe računalna.

4.1. $2^{x-1} + 3 \cdot 2^x = \frac{7}{8}$

(3)

4.2. $\log(x+2) = 1 - \log x$

(4)

(7 točk)

5. Poenostavite izraza.

5.1.
$$\frac{\cos(2x) - 1}{\sin(2x)}$$

(4)

5.2.
$$\cos(x + 30^\circ) - \sin(x - 60^\circ) + \sin(180^\circ - x)$$

(4)

(8 točk)

6. V trirazsežnem prostoru sta dani točki $A(3, -2, 1)$ in $B(-3, 1, 7)$.

6.1. Izračunajte koordinate točke M , da velja $\overline{AM} = 2 \cdot \overline{AB}$.

(3)

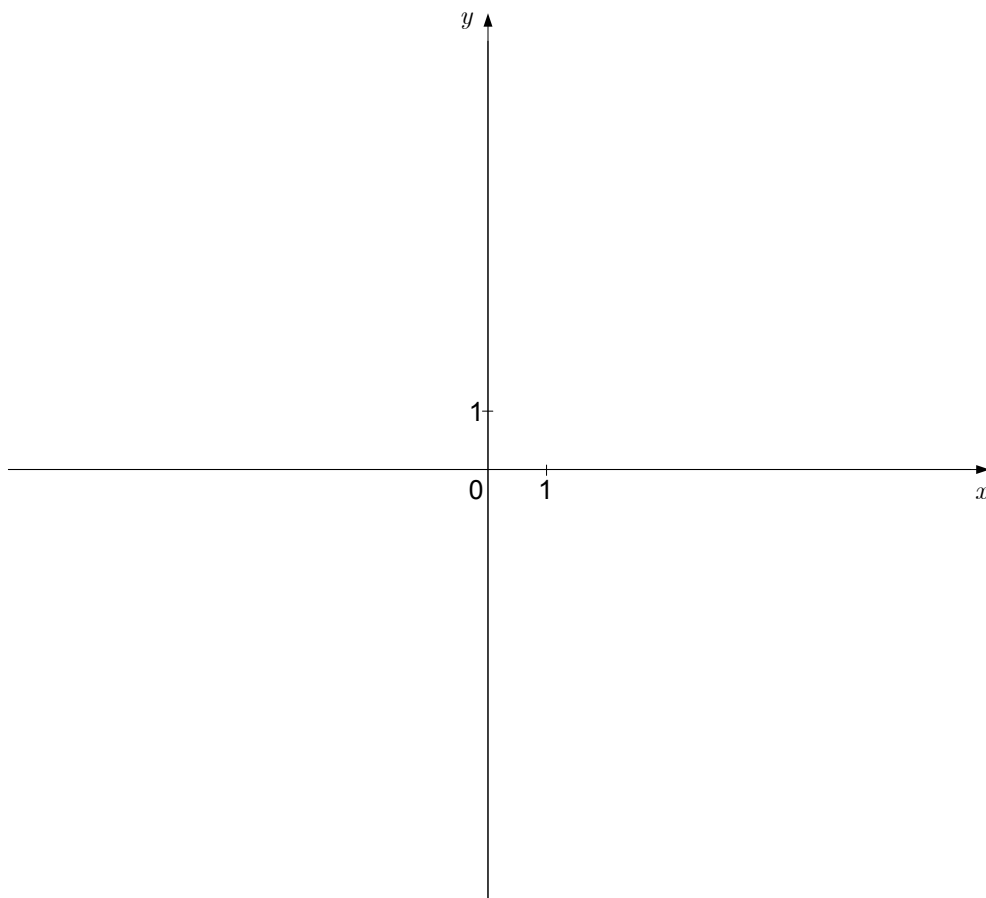
6.2. Dan je vektor $\vec{b} = (x + 1, 2, -4x)$. Izračunajte realno število x , da bo vektor \vec{b} pravokoten na krajevni vektor \vec{r}_A točke A .

(4)

(7 točk)

7. V dani koordinatni sistem narišite graf funkcije f , ki je dana s predpisom $f(x) = \frac{x-1}{2x+1}$. Zapišite presečišči grafa s koordinatnima osema in enačbi navpične in vodoravne asimptote. Računsko dokažite, da funkcija f nima stacionarnih točk.

(8 točk)

8. Na izbiro imamo črke I, D, E, J in A.
- 8.1. Koliko različnih besed, v katerih vsaka črka nastopi natanko enkrat, lahko zapišemo? (2)
- 8.2. Koliko različnih besed z dvema črkama lahko sestavimo iz danih črk, če se črke ne smejo ponavljati? (2)
- 8.3. Iz danih črk naključno izberemo natanko tri črke (črke se ne ponavljajo). Kolikšna je verjetnost, da smo izbrali vse tri samoglasnike? (3)
- (7 točk)

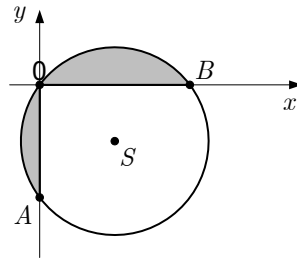

9. Rešite neenačbo $2x^2(x-1) < 3x - x^2$.

(5 točk)

10. Nalogo rešite brez uporabe računalja.
Na sliki je krožnica, dana z enačbo $x^2 + y^2 - 4x + 3y = 0$.

- 10.1. Zapišite točki A in B s koordinatami.
- 10.2. Zapišite koordinati središča in polmer kroga.
- 10.3. Izračunajte ploščino osenčenega dela (oba odseka). Rezultat naj bo točen.

(2)

(2)

(2)

(6 točk)

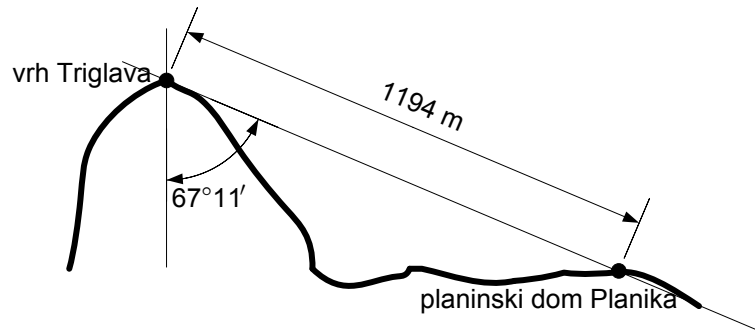

11. Izračunajte ploščino lika, ki ga omejujeta krivulji $y = x + 2$ in $y = x^2 - 2x + 2$.

(7 točk)

12. Po vzponu na vrh Triglava (nadmorska višina 2864 m) se nam v lepem vremenu odpre čudovit razgled.
- 12.1. Pod kotom $67^{\circ}11'$ vidimo planinski dom Planika, ki je od vrha Triglava oddaljen 1194 m.

Izračunajte nadmorsko višino planinskega doma Planika. Rezultat zaokrožite na metre.

(3)

- 12.2. Na zemljevidu, ki je narisano v merilu 1:50000, je razdalja med vrhom Triglava in vrhom Stola (nadmorska višina 2236 m) 50,7 cm. Na meter natančno izračunajte, koliko sta vrh Triglava in vrh Stola oddaljena drug od drugega v naravi.

(3)

(6 točk)

REZERVNA STRAN